

JURIDISKĀS PERSONAS MAKSĀTNESPĒJAS PROCESS: JAUNĀ LIKUMA PIEMĒROŠANAS PIRMĀ GADA PROBLĒMAS

INSOLVENCY PROCESS OF LEGAL ENTITIES: THE NEW LAW FIRST YEAR'S APPLICATION PROBLEMS

Ivars KRONIS

Dr.iur., Zvērināts advokāts, sertificēts maksātnespējas procesa administrators,
Rīgas Stradiņa Universitātes Juridiskās fakultātes vadošais pētnieks,
Baltijas Starptautiskās akadēmijas docents
Tālrunis: 67409218, e-pasts: ivars.kronis@rsu.lv
Rīga, Latvija

Abstract. In June 2010 Latvian Parliament (Saeima) adopted the new Insolvency Law. This article provides analysis of the main problem issues arising of a new law regulating legal entities insolvency process, and, subsequently, on the basis of the present research identifies several areas for further improvement of the legal regulation. The above confirms relevance of the topic of the present article and its importance. The research has the following tasks: identification and investigation of the main problem issues arising of a new law regulating legal entities insolvency process; examination and analysis of the legal entities insolvency process. With the view of the purpose set for this research, the author has applied empirical and theoretical scientific research methods.

Keywords: bankruptcy, insolvency law, insolvency process administrator, insolvency of undertakings and companies, insolvency proceedings.

Ievads

2010.g. 1.novembrī spēkā stājās jauns Maksātnespējas likums (2.), kas nomainīja 2007.g. Maksātnespējas likumu (3.), kurš bija spēkā no 2008.g. 1.janvāra. Neskatoties uz to, ka spēkā ir jauns Maksātnespējas likums, vēl arvien Latvijā tiek piemērotas 2007.g. Maksātnespējas likuma un 1996.g. likuma „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju” (5.) normas, kas protams neveicina civiltiesiskās apgrozības stabilitāti. 2010.g. Maksātnespējas likuma pārejas noteikumi nosaka, ka maksātnespējas procesos, kuri uzsākti līdz 2007.g. 31.decembrim, tiek piemērotas likuma “Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju” normas (2.punkts). Tiesiskās aizsardzības procesos un maksātnespējas procesos, kuri uzsākti laika posmā no 2008.g. 1.janvāra līdz 2010.g. 31.oktobrim, tiek piemērotas minētajā laika posmā spēkā esošā Maksātnespējas likuma normas un uz tā pamata izdotie normatīvie akti (5.punkts), jo katru reizi, mainot tiesisko regulējumu, būtiski tiek mainīts pats maksātnespējas process. Līdz ar to, paralēli jāpiemēro dažādas tiesību normas ar atšķirīgu regulējumu vienādiem gadījumiem.

Jaunā Maksātnespējas likuma efektivitāti nosaka ne tikai tiesību normu formulējumu precizitāte, bet arī tā kvalitāte, kas paša likuma sasteigtā pieņemšanā bija zema, proti, Maksātnespējas likums vēl nebija stājies spēkā, kad Saeima izdarīja precizējošus grozījumus tajā (1.). Turklāt, uz doto brīdi Tieslietu ministrija jau ir izstrādājusi jaunus grozījumus. Lai gan 2007.gada Maksātnespējas likums nebija novecojis un bija pilnveidojams, tas tomēr veidoja drošu un likumīgu maksātnespējas procesu norisi.

Raksta mērķis ir izpētīt juridiskās personas maksātnespējas procesa galvenos problēmjaucējumus jaunā likuma piemērošanas pirmajā gadā. Pētījuma uzdevumi ir analizēt juridiskās personas maksātnespējas procesa regulējuma reformas nepieciešamību un pamatojumu; atklāt juridisko personu maksātnespējas procesu skaita samazinājuma cēloņus; novērtēt izmaiņas darījumu apstrīdēšanas nosacījumus maksātnespējas procesa ietvaros; analizēt juridisko personu maksātnespējas procesu dubultās uzraudzības negatīvās sekas un administratoru darbības atbildības izmaiņas.

Pētījuma izstrādē izmantotas empīriskās un teorētiskās izziņas metodes.

Raksts neaptver visus iespējamus juridisko personu maksātnespējas procesa problēmjaucējumus, bet gan uzmanību pievērš autora ieskatā centrālajiem aspektiem.

1. Maksātnespējas procesa reformas nepieciešamība

Pēc neatkarības atgūšanas un atjaunojot komercdarbību pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumā radās nepieciešamība tiesiski regulēt komersantu maksātnespējas procesus, kad tie nespēja izpildīt uzņemtās saistības. Pirmais likums bija 1991.g. 3.decembra likums „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju un bankrotu” (6.), kas stājas spēkā 1992.g. 1.janvārī. Pēc gandrīz 5 gadu likuma darbības likumdevējs pārstrādāja šo maksātnespējas regulējumu, pieņemot 1996.g. 12.septembrī likumu „Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju”, kas stājās spēkā 1996.g. 12.oktobrī. Jānorāda, ka šī likumdevēja rīcība bija loģiska un pamatota, jo maksātnespēja bija jauna joma, turklāt pēc problēmjaucējumu apzināšanas praksē likumdevējs pilnveidoja šo regulējumu.

Šis likums līdz šim bija visilgāk piemērotais likums Latvijā, kas regulēja maksātnespējas procesus gandrīz 11 gadu garumā (sīkāk par šo regulējumu skat: 9.), līdz atkal likumdevējs nolēma būtiski to pārstrādāt, un jau paredzēt ne tikai juridisko, bet arī fizisko personu maksātnespēju (7.).

Neviennozīmīgi vērtējams ir jautājums par to, kas bija par pamatu tikai pēc nepilniem trīs gadiem Maksātnespējas likuma pilnīgai pārstrādāšanai. Likumprojekta anotācijā (14.) kā pamatojums norādīts 2009.g. 27.jūlija Latvijas Republikas valdības un Starptautiskā Valūtas fonda parakstītais Nodomu protokols (36.punkts) un Pasaules Bankas programma aizdevuma saņemšanai. Starptautiskajiem aizdevējiem tika apsolīts pārstrādāt maksātnespējas regulējumu. Bija nepieciešams nodrošināt kredītiestāžu iespējas ātri pārņemt komersantu īpašumus, kuri līdz ar krīzi, kas iesākās 2007.g. otrajā pusē, pēc kredītiestāžu apturēšanas nonāca finansiālās grūtībās. Tomēr, šādu komersantu maksātnespējas procesu ar mantu īpatsvars ir mazāks par pusi no kopējā procesu skaita. Tas nozīmē, ka likums galvenokārt tika rakstīts tieši šiem maksātnespējas procesiem, kas veido mazākumu. Jānorāda, ka kredītiestāžu neapmierinātība skaidrojama ar to, ka pastāvot vienādiem faktiskajiem apstākļiem, kreditori mēdza pieņemt atšķirīgus lēmumus, tādā veidā kredītiestāžu skatījumā novilcinot procesu, kā arī šāds regulējums nenodrošina maksātnespējas procesa efektivitāti, ievērojami pagarina procesa termiņu un izmaksas, kā arī nenodrošina parādnieka aktīvu saglabāšanu, kā rezultātā samazinās kreditoru atgūto līdzekļu apmērs.

Tomēr, jāatzīst, ka tie komersanti, kuri nonāca finansiālajās grūtībās, par maksātnespējīgiem tika pasludināti tieši saskaņā 2007.g. likuma normām. Ņemot vērā to, ka maksātnespējas process notiek atbilstoši tām procesa normām, saskaņā ar kurām tas uzsākts, tad loģiski būtu grozīt esošā likuma normas, lai tās stātos spēkā pēc iespējas ātrāk.

Līdz ar to, 2007.g. Maksātnespējas likumu varēja pilnveidot, samazinot procedūru skaitu, likvidējot maksātnespējas procesa ierosināšanas stadiju, liedzot balsstiesības ieinteresētajām personām, un, samazinot iespējas nepamatoti lemt par izlīgumu un sanāciju, kā arī veicot citus pasākumus.

Turpretī, pieņemtais jaunais likumu regulē tikai tos procesus, kas uzsākti jau pēc jaunā regulējuma, un līdz ar to likuma pieņemšana nemainīja esošo procesu gaitu, nesasniedzot jaunā likuma mērķi.

1996.g. likums kopumā tika grozīts 16 reizes. Savukārt, 2007.g. likums tika grozīts tikai 1 reizi, kas neliecina par lielām problēmām likuma piemērošanā, kuras nebūtu iespējams risināt ar kārtējo grozījumu palīdzību. Piemēram, likums „Par nodokļiem un nodevām” (4.), kas ir viens no visvairāk grozītiem normatīvajiem aktiem (kopumā 52 reizes), netiek pilnībā pārstrādāts. Nevar arī teikt, ka šis likums būtu mazāk nozīmīgs kā maksātnespējas regulējums. Tādejādi secināms, ka pēc krīzes dziļākā punkta pārvarēšanas sasteigti rakstīt jaunu likumu un tērēt ievērojamu laiku un naudas resursus nebija pamata.

2. Izmaiņas juridisko personu maksātnespējas procesu skaitā

Raugoties uz juridisko personu maksātnespējas procesu statistiku (13.) un salīdzinot laika periodu no 2008.g. līdz 2010.g. oktobrim ar laika periodu no 2010.g. novembra līdz 2012.g. janvārim, redzams, ka viena gada laikā vidēji par maksātnespējīgām tika atzītas attiecīgi 1618 (2008.g.), 2580 (2009.g.), 2546 (2010.g.) juridiskas personas. Savukārt, jaunā likuma darbības laikā par maksātnespējīgām atzītas vien 822 juridiskas personas. Samazinājums ir par vairāk nekā 1700 komersantiem gadā.

Tomēr, vai šādu samazinājumu var skaidrot ar ekonomiskās situācijas stabilizēšanos? Atbilde ir: nē!

Pirmkārt, šāds samazinājums izskaidrojams ar jaunā Maksātnespējas likuma spēkā stāšanos. Tā piemērošana ir veicinājusi faktiski maksātnespējīgu komersantu atstāšanu reģistros bez jebkādas tālākās kustības, tas ir, īpašnieki un kreditori, redzot, ka komersantam ir parādi, bet nekāda manta nav, neizvēlas kārtot komersanta likvidēšanas (maksātnespējas) formalitātes augsto izmaksu dēļ.

Depozīta ieviešana, ko paredz jaunais likums, ir viens no iemesliem maksātnespējas procesu skaita samazinājumam, jo, iesniedzot maksātnespējas pieteikumu, jāiemaksā depozīts 400 latu (divu minimālo mēnešalgu) apjomā, kas pēc komersanta maksātnespējas atzīšanas tiek izmantots maksātnespējas procesa izmaksu segšanai. Papildus jāmaksā 250 latus liela valsts nodeva par kreditora pieteikuma iesniegšanu.

Depozīts un valsts nodeva ir jāmaksā arī visiem, kuri vēršas tiesā par komersanta – parādnieka atzīšanu par maksātnespējīgu, tostarp Valsts ieņēmumu dienestam, citām nodokļus administrējošām institūcijām, piemēram, pašvaldībām, kā arī maksātnespējīgu komersantu administratoriem.

Ja agrāk Valsts ieņēmumu dienests iesniedza 50 procentus no visiem maksātnespējas pieteikumiem, tad depozīta ieviešana ir būtiski ierobežojusi Valsts ieņēmumu dienesta aktivitāti šajā jomā. To pašu var teikt arī par citām institūcijām un maksātnespējīgu komersantu administratoriem (11.).

Arī kreditoriem un komersanta – parādnieka īpašniekiem, ja komersants ir bez aktīviem, nav finansiāli izdevīgi sniegt tiesā maksātnespējas pieteikumu, jo tas rada 650 latu lielus izdevumus. Turklāt ir vēl viens būtisks arguments to nedarīt. Jaunais likums būtiski ierobežo iespējas vērsties pret iepriekšējām amatpersonām. Tāpat būtiska jaunā Maksātnespējas likuma nepilnība ir tā dēvētā bilances testa izņemšana (citādi par bilances testu skat. 8.).

Jau likumprojekta izstrādāšanas laikā atbilstoši piedāvātajam iespējamajam regulējumam, tika izteikts viedoklis, ka likums tiks

izmantots paātrinātai parādu piedziņai, apejot garo tiesāšanās procesu (12.). Tomēr tam tā nevajadzētu būt.

Maksātnespējas likums nosaka, ka tiesai, izvērtējot maksātnespējas pieteikumu, jāvērtē tikai parāda samaksas izdarīšanas fakts attiecībā pret konkrēto kreditoru, nevis komersanta maksātpēja kopumā. Turklāt šobrīd vairs nav maksātnespējas ierosināšanas stadijas, līdz ar to par konkrētā parādnieka faktiskās maksātpējas stāvokli citi kreditori un sadarbības partneri nemaz netiek informēti.

No vienas puses, tas ir pozitīvi komersantiem ar īslaicīgām maksātpējas problēmām, jo tādējādi netiek apdraudēta komersanta reputācija un tēls, taču ilgstošu nemaksātāju atrašanās biznesa vidē ilgtermiņā rada negatīvas sekas, jo faktiski maksātnespējīgais parādnieks bez juridiskām sekām var turpināt savu „darbošanos”, apdraudot savus sadarbības partnerus, kā arī kropļojot visu komercdarbības vidi kopumā (12.).

Atbilstoši jaunajam likumam par maksātnespējas iemeslu var būt laikus neapmaksāts rēķins un tam, vai parādnieks piekrīt vai nepiekrīt rēķinā ierakstītajai naudas summai, nav nozīmes (10.).

Rezultātā, tiek izteikti viedokļi, ka maksātnespējas process ir kļuvis par parādu piedziņas instrumentu (11.). Tomēr, tas nav pilnībā pamatoti. Parādu piedziņas lietu skaits nav samazinājies un maksātnespējas procesi nav pasludināti vairāk.

3. Darījumu apstrīdēšanas aspekti maksātnespējas procesā

Maksātnespējas likumprojekta anotācijā par to, ka būtu jāpārskata darījumu apstrīdēšanas noteikumi, nekas nav minēts. Neskatoties uz to, likumprojekta darba grupa nolēma būtiski samazināt iespējas administratoram tiesas ceļā apstrīdēt darījumus un atzīt tos par spēkā neesošiem.

Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka administratoram ir pienākums celt tiesā prasību par attiecīgā darījuma atzīšanu par spēkā neesošu, ja tas noslēgts triju gadu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas un tādējādi parādniekam ir nodarīti zaudējumi, turklāt persona, ar kuru vai kurai par labu noslēgts darījums, zināja vai tai bija jāzina par šādu zaudējumu nodarīšanu. Ņemot vērā to, ka jaunais likums nosaka termiņu tikai no maksātnespējas, tad slēgtajiem darījumiem ar ieinteresētajām personām attiecībā pret parādnieku vai šo personu labā, ir tikai un vienīgi jānogaida minētais termiņš un tad jāiesniedz maksātnespējas pieteikums. Ņemt vērā to, ka jaunā likumā noteiktas ievērojamas naudas summas, kas jātērē maksātnespējas procesa uzsākšanai, kreditori, redzot ka mantas nav, pieteikumu neiesniedz. Turklāt, šobrīd arī likumdevējs ir

dekriminalizējis Krimināllikumā noteikto atbildību par maksātnespējas pieteikuma neiesniegšanu (Krimināllikuma 215.panta pirmā daļa ir izslēgta ar 2010.g. 21.oktobra likumu).

Salīdzinot ar iepriekšējo regulējumu, tad likuma 92.panta pirmās daļas 2.punktā bija noteikts, ka darījums noslēgts piecu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa iestāšanās dienas un tādējādi parādniekam ir nodarīti zaudējumi, turklāt persona, ar kuru vai kurai par labu noslēgts darījums, zināja vai tai bija jāzina par šādu zaudējumu nodarīšanu. Pirmkārt, šajā normā bija paredzēts daudz garāks darījumu apstrīdēšanas termiņš, turklāt, darījumu pārskatīšanai bija jāņem vērā nevis diena, kad pasludināta maksātnespēja, bet diena, kad faktiskā maksātnespēja bija iestājusies.

Šīs normas faktiski bija vienīgās, kas tajos gadījumos, kad maksātnespējīgajai sabiedrībai nav aktīvu vai arī tie ir samazināti, radīja iespēju vērsties pret personām, kas tādējādi nodarījušas sabiedrībai zaudējumus.

4. Dubultā maksātnespējas procesu uzraudzība un administratoru atbildības jautājumi

Juridiskās personas maksātnespējas process tiek pasludināts un izbeigts tikai tiesā. Tiesa ir tā institūcija, kas veic kontroli pār likuma piemērošanu. Tomēr, jau 10 gadus ir izveidota valsts aģentūra Maksātnespējas administrācija, kura pastarpināti veic uzraudzību pār maksātnespējas procesiem. Šī institūcija ne tikai izskata sūdzības, bet arī pati pēc tās nospraustiem mērķiem veic uzraudzību izlases kārtībā. Šī institūcija tiek finansēta no uzņēmējdarbības riska nodevas. No šīs nodevas tiek finansēti arī paši maksātnespējas procesi tajos gadījumos, kad maksātnespējīgām sabiedrībām nav aktīvu un nav iespējams tos atgūt. Šādas institūcijas pastāvēšana pati par sevi ir pretrunīga, tā kā jebkura iestāde ir birokrātijas struktūra.

2007.g. janvārī valsts aģentūras darbinieku skaits bija 62, aktīvo administratoru 214. Tādējādi, 2007.g. uz četriem aktīviem administratoriem bija viens uzraudzības institūcijas darbinieks. To, ka šāda proporcija ir nesamērīga, apliecināja vēlākās izmaiņas: 2012.g. uz 10 administratoriem ir viens uzraudzības institūcijas darbinieks (2012.g. februārī Latvijā bija 326 aktīvie sertificētie maksātnespējas procesu administratori. Savukārt, valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācijā” darbinieku skaits bija 33). Tomēr arī šī proporcija ir liela, jo vidēji viens administrators var vadīt vismaz 20 maksātnespējas procesus.

Jānorāda, ka šādu uzraudzības institūcijas darbinieku nav ne tiesu izpildītājiem, notāriem vai tiesnešiem, kas rada pamatotu jautājumu par tādās institūcijas pastāvēšanas lietderību Tieslietu ministrijas sistēmā. Lai gan valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācija” uzdevumi ir nodrošināt darbinieku garantiju fonda pārvaldību un administratoru rindas darbības nodrošināšanu, pastāv arī citas valsts aģentūras, piemēram, Juridiskās palīdzības administrācija, kas nodrošina juridiskās palīdzības sniedzēju rindas darbību, kā arī Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija. Šādu iestāžu atsevišķa un patstāvīga pastāvēšana nav lietderīga un ir izvērtējams jautājums par to apvienošanu. Tas arī sekmētu šo aģentūru darbinieku koncentrēšanos vienā iestādē, tādējādi ne tikai nodrošinot efektīvāku valsts līdzekļu izlietošanu, bet arī speciālistu pieejamību un izaugsmi.

Maksātnespējas likuma 89.pantā noteikta kreditoru sapulces kompetence (kreditoru sapulce pieņem lēmumus tikai par: 1) administratora atlīdzības noteikšanu; 2) administratora atcelšanas ierosināšanu; 3) maksātnespējas procesa izdevumu apstiprināšanu; 4) parādnieka mantas pārdošanas termiņa pagarināšanu), kas praktiski nozīmē to, ka visus būtiskos jautājumus pieņemt tikai administrators vienpersoniski. Tas nozīmē, ka administrators ir tā persona, kas atbild par visiem zaudējumiem, kas kreditoriem radušies maksātnespējas procesā. Salīdzinot ar iepriekšējo likumu, kreditoru sapulcei bija plašas iespējas lemt par daudziem jautājumiem. Administrators varēja lūgt kreditorus lemt, vai konkrētais lēmums atbilst kreditoru interesēm. Tādējādi, administrators atbildību nenesa par kreditoru pašu lēmumiem. Tagad situācija pretēja. Ja kreditori uzskatīs, ka administrators pieņēmis lēmumu pretēji kreditoru interesēm, tad šo jautājumu izlems tiesa, izskatot kreditoru prasību tiesā.

Pēc autora domām likumam tomēr jāparedz iespēja šaubu gadījumā administratoram lūgt kreditorus lemt pat kādu būtisku jautājumu, nevis gaidīt vai kāds kreditors neizlems vērsties tiesā pret administratoru.

Secinājumi un priekšlikumi

Raksta autors ir parādījis tās aktuālās pastāvošās problēmas, kas praksē pastāv, prasa risinājumu un tiek vērtētas nevienvnozīmīgi.

Analizēto jautājumu spektrs ļauj izdarīt sekojošus secinājumus:

1. Juridiskās personas maksātnespējas procesa reformas nepieciešamība no likumdevēja puses bija vāji pamatota. Jaunais Maksātnespējas likums dod plašas iespējas fiziskajām personām izmantot šo institūtu, vairs neparedzot maksātnespējas procesa piemērošanas ierobežojumu par šīs

personas rupjo neuzmanību. Tādejādi, jaunais Maksātnespējas likums ir uzlabojis fizisko personu maksātnespējas jautājumu risināšanu, bet ne juridisko personu maksātnespējas procesu regulējumu.

2. Jaunā likuma pirmā gada darbības laikā ievērojami samazinājās juridisko personu maksātnespējas procesu skaits, kam par iemeslu bija nevis ekonomiskās situācijas stabilizācija, bet augstās izmaksas, kas attur kreditorus un pašus parādniekus no šādu procesu ierosināšanas.
3. Ievērojami samazinātas iespējas apstrīdēt parādnieka pārvaldes institūciju slēgtos darījumus, kas nākotnē atstās iespaidu uz kreditoru iespējām atgūt kādus līdzekļus savu prasījumu apmierināšanai.
4. Valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācija” uzturēšana prasa ievērojamus līdzekļus, kas netiek novirzīti maksātnespējas procesu finansēšanai, tādejādi negatīvi ietekmē reālo maksātnespējas procesu gaitu.

Nemot vērā to, ka ekonomiskā attīstība un izaugsme nes sev līdzi arvien straujāku tiesisko attiecību apgrozību, kā rezultātā maksātnespējas procesi ieņem arvien būtiskāku lomu tautsaimniecības drošībā un attīstībā, autors piedāvā:

1. Noteikt nodokļu administrācijai un maksātnespējīgo komersantu administratoriem atbrīvojumu no valsts nodevu un depozīta maksāšanas tiesā par parādnieku atzīšanu par maksātnespējīgiem.
2. Pārskatīt nosacījumus, paredzot plašākas iespējas maksātnespējīgo komersantu administratoriem apstrīdēt darījumus.
3. Apvienot valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācija”, valsts aģentūru „Juridiskās palīdzības administrācija” un „Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija” vienā struktūrā.

Izmantotā literatūra un avoti

1. Grozījumi Maksātnespējas likumā: LR likums, *Latvijas Vēstnesis*, 27.10.2010., Nr. 170 (4362).
2. Maksātnespējas likums: LR likums, *Latvijas Vēstnesis*, 06.08.2010., Nr. 124 (4316).
3. Maksātnespējas likums: LR likums, *Latvijas Vēstnesis*, 22.11.2007., Nr. 188 (3764), zaudējis spēku 01.11.2010.
4. Par nodokļiem un nodevām: LR likums, *Latvijas Vēstnesis*, 18.02.1995., Nr. 26 (309).
5. Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātnespēju: LR likums, *Latvijas Vēstnesis*, 02.10.1996., Nr. 165 (650), zaudējis spēku 01.01.2008.

6. Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātnespēju un bankrotu: LR likums, *Zinotājs*, 16.01.1992., Nr.2, zaudējis spēku 12.10.1996.
7. ĀBELE E. Maksātnespējas jomas attīstība pēdējā desmitgadē. *Jurista Vārds*, 21.02.2012., Nr. 8(707).
8. EIŽVERTIŅA S. Vai maksātnespējas process ir parādu piedziņas instruments. *Jurista Vārds*, 31.01.2012., Nr. 5 (704), 26.lpp.
9. JURKĀNS J. Kreditora intereses maksātnespējas procesā, *Jurista Vārds*, sākums – 26.09.2000., nobeigums – 10.10.2000.
10. LŪSIS A. Lai strīda vietā nenonāktu līdz bankrotam. Pieejams: [<http://www.delfi.lv/news/comment/comment/aigars-lusis-lai-strida-vieta-nenonaktu-lidz-bankrotam.d?id=39328151>], skatīts: 17.02.2012.
11. LŪSIS A. Nesabalansētība jaunā Maksātnespējas likuma darbībā. Pieejams: [<http://business.delfi.lv/versijas/aigars-lusis-nesabalansetiba-jauna-maksatnespejas-likuma-darbiba.d?id=41457535>], skatīts: 17.02.2012.
12. SPRŪDS M. Maksātnespējas likums ir kļuvis par parādu piedziņas likumu. Pieejams: [<http://business.delfi.lv/versijas/maris-spruds-maksatnespejas-likums-ir-kluvis-par-paradu-piedzinas-likumu.d?id=36967823>], skatīts: 17.02.2012.
13. *Valsts aģentūras „Maksātnespējas administrācija” statistikas dati par darbu sīkāk sk.:* [http://www.mna.gov.lv/faili/pub_32.doc], skatīts: 17.02.2012.
14. *Likumprojekta Maksātnespējas likums anotācija.* Pieejams: [<http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/3DA20AD7479A7451C2257682003F4E4F?OpenDocument#b>], skatīts: 29.02.2012.

Summary

On 1 November 2010, the new Insolvency Law took effect. Effective insolvency proceedings are very important in the economic life of any legal entity. If company suffers losses to the extent that it cannot carry on its activity, insolvency proceedings are initiated. Thus, the article „Insolvency Process Of Legal Entities: The New Law First Year’s Application Problems” explains the main problem issues arising of a new law regulating insolvency process for legal entities. The financial and economic crisis has highlighted several problems and drawbacks in the insolvency procedure.

The article is divided into 6 parts, the first being introduction; the second one elaborating on the necessity of reform of insolvency law. It is noted that the need to reform the law wasn’t grounded and motivated enough by the legislator. In the author’s opinion, the previous law was well functioning law and it was possible to introduce the several essential changes to law by regular amendments; the third one deals with the statistics and explains the drop of numbers of insolvency processes. The author concludes that reason for drop of insolvency process is in high costs for creditors. The person filing a bankruptcy application must pay a deposit of two minimum monthly salaries (LVL 400) and a court fee of LVL 250 for creditor, in total LVL 650. The new regulation does not express any exceptions comparing to previous regulation, for example, the tax administration was declared free of any court fee; the fourth chapter examines the change in rights of administrator to cancel any transaction in a court. It is noted that the new regulation is in favour of debtor and persons concerned; the fifth part deals with the issues of supervision of insolvency process. In this part author describes the topical problems of several state agencies, which are responsible for similar functions and can be easily merged. It is emphasized that court is the supervising institution. The role and necessity of the

State Agency “Insolvency Administration” should be revised; and the last part – conclusions. In the concluding part of the article author provides assessment and draws a conclusions about practice of application and issues arose. Author identifies the several areas for further improvements of the legal regulation.